

PRIMII 50 DE ANI AI MUZEULUI DUNĂRII DE JOS - CĂLĂRAȘI 1951 – 2001

Mihail Ionescu

Activitatea muzeistică își are începuturile prin **Muzeul Orășenesc de Arheologie**, când Călărașul era reședința raionului cu același nume, aparținând de regiunea București.

Înființat prin H.C.M.nr.501 din 5 mai 1950, muzeul funcționează în urma deciziei nr.316 din **16 mai 1951** într-o casă naționalizată cu 6 încăperi, situată lângă primărie, pe strada Sf. Nicolae, în spatele bisericii cu același nume.

Schema aprobată la 15 mai 1951 cuprindea trei posturi: director Niță Angelescu, preparator Valeriu Spinoche și îngrijitoare Nistor Georgeta, iar bugetul pe anii de debut se ridica la 2.500 lei în 1951 și 1952, 19.500 lei în 1953, 80.000 lei în 1954 și 51.000 lei în 1955.

Primele cercetări muzeografice au fost îndreptate spre studiul ecosistemului din zonă: flora și fauna Bărăganului și a bălților dunărene.

Prima organizare propriu-zisă a noi instituții are loc în 1954, când i se stabilește profilul, ca urmare a creșterii rapide a patrimoniului prin numeroasele descoperiri arheologice întreprinse de un grup de entuziaști. Colecțiile nou constituite au determinat specializarea ca muzeu de istorie.

Cei care au pus bazele acestui muzeu au fost: Niță Angelescu, director, Culică Vasile, avocat, Iatan Constantin, profesor, Gheorghe C.Florea, profesor emerit, Florin Chirculescu, profesor, Mărândici Vasile, profesor.

Exponatele se reduceau la câteva vase ceramice și mai multe zeci de cioburi, de epocă romană și bizantină, găsite pe "plaja" dunăreană a Durostorum-ului și la cetatea de pe insula Păciul lui Soare, de juristul, poetul și numismatul Vasile Culică.

Datorită intensei *culicăreli* (cercetări arheologice) s-au descoperit numeroase rezervații arheologice și monumente istorice, iar creșterea spectaculoasă a patrimoniului a determinat autoritățile locale să repartizeze muzeului un alt local. Prin eforturile excepționale ale lui Niță Angelescu, terenul cu noul imobil pentru muzeu au fost luate chiar de la Securitatea Călărași (!). Prin ordinul ministrului afacerilor interne cu nr.959 din 07 septembrie 1956, a fost transferat Sfatului Popular al regiunii București, pentru Muzeul Regional Călărași, cu procesul verbal din iunie 1956, terenul cu suprafața de 1683 m.p. și o clădire de 388 m.p. La 28 aprilie 1958, muzeul era inaugurat în noul local din strada Progresului nr.90.

Pentru adaptarea spațiului la necesitățile muzeale, Niță Angelescu a muncit multă vreme de unul singur, astupând vechile intrări și perforând pereți pentru noi amenajări. Din fosta mese luate de la raionul de partid a făcut primele vitrine pentru exponate. Acestea se înmulțiseră între timp, ca urmare a periegezelor în zonele arheologice adiacente Dunării călărășene. Aceste expediții- excursii au fost întreprinse împreună cu Vasile Culică.

Echipei Niță Anghelescu – Vasile Culică i se datorează și redescoperirea cetății bizantine din insula dunăreană Păcuil lui Soare. Cât timp a fost director al muzeului din Călărași, Niță Anghelescu a adunat cu migală tot ceea ce prezenta interes pentru arheologie. La început, obiectele erau restaurate cu pricepere, chiar de el însuși, apoi de Spinoche Valeriu.

În anul 1965, Muzeul de Istorie din Călărași, a fost trecut la un grad superior cu o nouă formă de organizare de muzeu regional, sub controlul Comitetului Regional pentru Cultură și Artă, dar tutelat financiar de către Sfatul Popular al orașului Călărași. Conducerea muzeului a fost împuternicită să ducă activitatea metodologică la celelalte unități muzeale din regiunea București și să se ocupe de toate monumentele de cultură de pe acest teritoriu. Astfel, Niță Anghelescu, ca director al noi instituții a contribuit la realizarea Muzeului „Răscoala țăranilor din 1907” din Roșiori de Vede, a dat indicații tematice și de organizare a muzeelor din Giurgiu și Oltenița, a avut o contribuție însemnată la organizarea Casei Memoriale “Al.Sahia” de la Mânăstirea, a executat releveul noului local al Muzeului de Istorie din Alexandria.

Colecțiile muzeului călărășean au fost alcătuite din piese provenite din descoperiri arheologice și din donații particulare. Cea mai importantă donație o constituie colecția de arheologie și numismatică a avocatului Vasile Culică.

Au urmat ani de muncă asiduă pentru amenajarea expoziției de bază-oglină a istoriei acestor locuri. Ca urmare a descoperirilor arheologice excepționale efectuate în zonă (Grădiștea – Ulmilor, unde a fost pusă în evidență cultura neolitică Boian, așezarea eneolitică Măgura Cunești, Grădiștea – Coslogeni, stațiunea eponimă a culturii Coslogeni, specifică epocii bronzului, dăva getică de la Piscul Crăsani, așezarea medievală Orașul de Floci și cetatea bizantină Vicina-Păcuil lui Soare) s-a încercat cu succes valorificarea lor muzeală.

Legea de organizare administrativ-teritorială a reînființat la 15 februarie 1968, județul Ialomița, cu reședința la Slobozia. Prin adresa nr.71.288 din 13 iulie 1968 s-a decis ca muzeul din Călărași să poarte denumirea de Muzeul de Istorie „Ialomița” și să fie subordonat direct Comitetului de Cultură și Artă al județului Ialomița.

La 2 iunie 1968, a fost inaugurată oficial, în imobilul din strada București nr.239, Casa Memorială „Gheorghe M. Vasilescu” din Călărași, clădire în care s-a născut unul din importanții activiști ai mișcării socialiste din România de la începutul secolului XX.

Valoarea clădirii (construcție din cărămidă, învelită cu tablă, formată din trei camere, un antreu, o bucătărie și o magazie) era de 15.643 lei, iar totalul suprafeței de 185,84 m.p.

Odată cu înființarea Muzeului județean Ialomița (1971), muzeul călărășean devine **Secție de Arheologie**.

Prin noua organizare administrativ – teritorială din anul 1981, s-a înființat județul Călărași. Astfel, Secția de Arheologie de la Călărași s-a reorganizat în **Muzeul Județean Călărași**.

Muzeul Dunării de Jos, nume atribuite din 1990 de Ministerul Culturii – Direcția Muzeu și Colecții, când se organizează ca unitate bugetară, cu personalitate juridică, în subordinea Inspectoratului de Cultură al județului Călărași.

Profilul expozițional și științific al muzeului este pluridisciplinar:

arheologie
lapidarium

istorie
numismatică
etnografie și arta populară
științele naturii
artă plastică

Activitatea de cercetare și achiziționarea de obiecte de colecție desfășurată de colectivul de specialiști ai muzeului se concretizează într-un patrimoniu bogat, conținând peste 41.500 de piese.

În perioada anilor 1996 – 1999, colecțiile muzeului s-au îmbogățit cu 5.100 obiecte, defalcate astfel: 1996 – 979 obiecte, 1997 – 1.873 obiecte, 1998 – 1.093, 1999 – 1.355. În această perioadă s-au adunat 3.418 obiecte ceramică, 705 unelte, 87 plastică antică, 115 podoabe, 46 obiecte creștine, 9 arme, 11 artă plastică modernă, 9 etnografie, 682 numismatică.

Activitatea de cercetare arheologică s-a desfășurat pe mai multe șantiere: Grădiștea – Coslogeni (com.Roseți), Gălățui – Movila Berzei (com.Al.Odobescu), Măriuța (com.Belciugatele), Ulmu, Rasa, Cunești (com.Grădiștea), Ștefan cel Mare, Ostrov (jud.Constanța), primul fiind cetatea bizantină Păcuiul lui Soare.

Colectivului de arheologi ai muzeului călărășean i s-au alăturat cercetători de la Muzeul Național de Istorie a României, Institutului de Istorie și Arheologie București, Muzeul Brăilei, Muzeul județean Galați, Universitatea “Al.I.Cuza” Iași, etc.

În cadrul Laboratorului de restaurare – conservare, s-a lucrat la restaurarea și conservarea pieselor de muzeu ce aparțin patrimoniului cultural. Structurat pe categorii de obiecte și pe natura suportului material, Laboratorul restaurare – conservare este constituit din următoarele secții: ceramică, metal.

În existența sa, muzeul călărășean a organizat numeroase expoziții permanente, temporare sau cu caracter itinerant, cu o tematică variată. Dintre acestea amintim:

- **Artă și magie în preistorie la Dunărea de Jos**
- **Ceramica pictată neolitică și eneolitică din România**
- **Vestigii romane la Dunărea de Jos**
- **Cetatea bizantină Vicina – Păcuiul lui Soare**
- **Mărturii ale artei creștine la Dunărea de Jos**

- **Ciclul Marii măștrii ai artei românești**, organizat în colaborare cu Muzeul de Artă Constanța a constituit un argument important pentru înființarea unui muzeu de artă pe malurile Borcei. Expozițiile de pictură ale măștrilor Nicolae Grigorescu, Th.Aman, Ștefan Luchian, Ion Andreescu, Lucian Grigorescu, Th.Pallady, Tonitza, Ciucurencu, Baba, sau cele de sculptură miniaturală ale lui Oscar Han, Paciurea, Irimescu, Dimitrie Anghel, Stork au încântat publicul călărășean.

- **Armonia și frumusețea faunei bălților călărășene**
- **Tradiție și ritual la sărbătorile de iarnă**

Au fost organizate numeroase simpozioane, colocvii, conferințe de popularizare. În 1982 a avut loc prima sesiune anuală de comunicări științifice a muzeului călărășean intitulată „Cultură și civilizație la Dunărea de Jos”. Sesiunea a devenit în scurt timp o manifestare

națională științifică de prestigiu cu participare internațională, ajunsă în prezent la cea de-a X-a ediție. Într-un cadru științific elevat s-au prezentat comunicări de istorie, arheologie, numismatică, restaurare-conservare, etnografie, istoria culturii. Cele mai interesante contribuții au văzut lumina tiparului în anuarul muzeului, publicația "Cultură și civilizație la Dunărea de Jos", care cuprinde studiile și comunicările prezentate la aceste sesiuni. Anuarul muzeului figurează în cataloagele a 176 biblioteci din țară și peste hotare.

Alături de Muzeul Dunării de Jos Călărași, și-au desfășurat în ultimii 20 de ani activitatea Oficiul pentru Patrimoniul Cultural Național al județului Călărași. Acesta a avizat proiecte privind restaurarea și consolidarea unor monumente de arhitectură ca: mănăstirea Negoiești (com.Șoldanu), mănăstirea Plătărești, biserica Frunzănești (com.Fundeni), Prefectura jud.Călărași, Școala Generală nr.1 Călărași, Arhivele Naționale etc.

Oficiul pentru Patrimoniul Cultural Național al jud.Călărași s-a preocupat de activitatea de depistare de bunuri de patrimoniu și de urmărirea stării de conservare în timp. Au fost delimitate și s-a stabilit regimul juridic al rezervațiilor arheologice din județ.

Cei 50 de ani de activitate ai Muzeului Dunării de Jos au avut drept coordonate cercetarea, achiziționarea, restaurarea, conservarea și valorificarea prin expoziții, studii și comunicări a patrimoniului cultural național aflat în colecțiile sale.

Coordonarea activității muzeului călărășean a fost asigurată de-a lungul timpului de :

Niță Anghelescu 1951 – 31.01.1975

Niculae Conovici 01.02.1975 – 30.06.1977

Răzvan Ciucă 30.06.1977 – 01.05.1980

Rodica Rădulescu 01.05.1980 -1984

Neagu Marian 1984 -2001

COLECTIVUL 2001

1. Neagu Marian - director
2. Purcărea Lucia - contabil șef
3. Rădulescu Florin - șef Secție Restaurarea Conservarea și Valorificarea Patrimoniului
4. Rădulescu Aurelian - conservator
5. Ștefan Doinița - muzeograf
6. Ionescu Mihail - muzeograf
7. Parnic Valentin - muzeograf
8. Lazăr Cătălin - muzeograf
9. Dumitru Chiriac - muzeograf
10. Corbu Adriana - informatician
11. Alecu Elena - restaurator
12. Oană Virginia - restaurator
13. Popa Adriana - conservator
14. Tudor Iordan - conservator
15. Dobre Gabi - conservator, desenator
16. Oprea Vasile - conservator, tehnician salvări arheologie, custode sală

17. Elefterescu Dan - conservator
18. Dinu Georgeta - referent
19. Popescu Marcela - secretară
20. Lupoi Dan - fotograf
21. Savu Petronel - șofer
22. Arabol Daniela - îngrijitor
23. Tunsu Georgeta - supraveghetor
24. Alecu Vasile - muncitor
25. Maxim Angelia - muncitor
26. Ușurelu Florin - paznic
27. Catrina Sorin - paznic
28. Ionescu Petrișor - paznic

CONSERVARE – RESTAURARE – DESEN

Conservatori

Tudor Iordan Irine	18.10.1992 - 2001
Popa Adriana	18.10.1993 - 2001
Istrate Valentin	15.12.1993 - 1996
Rădulescu Aurelian	16.09.1996 - 2001

Restauratori

Elefterescu Dan	iunie 1977 – 01.12.1989 1994 - 2001
Elefterescu Camelia	1980 – 01.12.1989
Oană Virginia	01.02.1989 - 2001
Alecu Elena	01.12.1989 - 2001
Oprea Vasile	01.12.1989 - 2001

Desenatori

Nina Tioreanu	7.10.1991 - 1994
Coman Mugurel	1994 – 1997
Dobre Gabi	14.04.1997 - 2001

Supraveghetoare

Dodica Ioana	1956 – 30 iunie 1976
Tunsu Georgeta	iulie 1974 – 2001

CADRE DE SPECIALITATE (1951 - 2000)

Niță Angelescu	01.03.1968 – 31.01.1975	muzeograf arheolog, pictor
Atanasiu Apostol	febr.1960 – ian.1978	muzeograf arheolog
Ciobănescu (Pițul) Elena	29.08.1957 – 15.09.1959	muzeograf științe naturale
Palaghioiu Vladimir	iunie 1960	muzeograf

Niculesc Conovici	29.09.1971 – 01.05.1979	muzeograf arheolog
Crișan Mușețeanu	15.09.1975 – 15.11.1978	muzeograf arheolog
Radu Lungu	15.09.1975 – 15.11.1978	muzeograf arheolog
Alexandru Vlădăreanu	01.07.1977 – 01.03.1980	muzeograf istorie modernă și contemporană
Marian Neagu	01.10.1978 - și în prezent	muzeograf arheologie
Tudorel Papisima	01.07.1979 - 1984	muzeograf arheolog
Petre Vlădilă	10.01.1979 - 01.05.1981	muzeograf O.J.P.C.N. și arheologie
Rădulescu Rodica	01.05.1980 - 1985	muzeograf carte veche
Ionescu Mihail	01.08.1981 – 07.06.1987	
	01.04.1991 - și în prezent	muzeograf istorie modernă și contemporană
Sușară Pavel	01.09.1981 – 01.09.1987	muzeograf artă plastică
Panțu Bogdan	1981 - 1982	muzeograf artă plastică
Filip Răzvan	1981 - 1992	muzeograf istorie contemporană
Mitran Ecaterina	01.10.1981 – 31.08.1986	conservator general
Enache Tudor Aurelia	1985 - 1986	muzeograf arheologie
Oarfă Dorina	01.01.1986 – 01.10.1990	muzeograf etnografie
Damian Paul Cristian	01.10.1987 – 30.04.1989	muzeograf istorie
Munteanu Mircea	1988 - 1989	muzeograf arheolog
Vreme Sorin	1988 - 1989	muzeograf artă plastică
Bangălă Adriana	1988 - 1989	muzeograf carte veche
Popa Traian	iulie 1989 - mai 1990	arheolog
Cotenescu Paul Mihai	1990 - 01.09.1993	muzeograf istorie modernă
Rădulescu Florin	01.12.1989 - și în prezent	șef Laborator restaurare-conservare
Kavruc Valeriu	01.06.1992 - 01.09.1995	muzeograf arheolog
Kavruc (Osoba) Galina	01.06.1992 – 01.09.1995	muzeograf arheolog
Corbu Emilia	iulie 1995 - iunie 1996	muzeograf arheolog
Burciu Marian	01.01.1996 – 30.04.1998	muzeograf etnografie
Lotreanu Bianca	sept.1996 - 01.06.1997	muzeograf
Bunghiez Gabriel	01.05.1998 – 30.09.1998	muzeograf etnografie
Dănilă Sorin	1997 - 1998	muzeograf arheolog
Paveleț Eugen	01.05.1997 – 01.10.2000	muzeograf arheolog
Mucermiuc Rozalia	17.05.1997 – febr.2000	muzeograf O.J.P.N.
Stefan Doinița	15.09.1997 - și în prezent	muzeograf
Parnic Valentin	01.09.1998 - și în prezent	muzeograf arheolog
Lazăr Cătălin	oct.2000-și în prezent	muzeograf arheolog
Chiriac Dumitru	sept. 2001 -	muzeograf arheolog